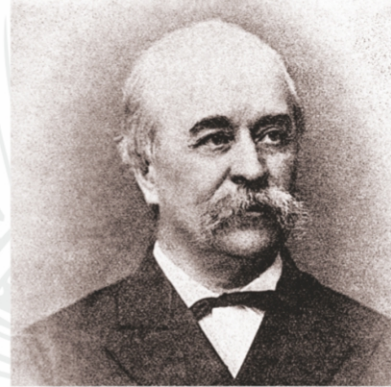

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

АДВОКАТИ- письменники

2020

АДВОКАТИ-ПИСЬМЕННИКИ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Шановні Колеги!

До Вашої уваги пропонуємо Календар на 2020 рік, який розкриває надзвичайно цікаву сторінку з історії української адвокатури, - літературну діяльність наших колег попередніх поколінь.

Адвокатура і література мають багато спільного. Юридичний досвід завжди допомагав письменникам, які за фахом були адвокатами, оскільки вони мали справу, в першу чергу, з людською психологією, розумінням мотивів правопорушень з метою вибудовування стратегії і тактики захисту клієнтів. Фабули справ не в поодиноких випадках ставали письменницьким багажем, який накопичувався і проникав у твори. У них дізнаємося про стан і розвиток адвокатури, дотримання професійної етики, дисциплінарну відповідальність, традиції адвокатури певного періоду. Це має для нас не тільки літературну, а й професійну цінність, тому дослідження в цьому напрямку потрібно тільки поглиблювати.

Випускники юридичних факультетів українських вищих навчальних закладів ставали літераторами (Анна Ахматова, Київ), філософами (Микола Бердяєв, Київ), навіть, претендентами на Нобелівську премію (Лев Шестов – Київ, Максим Ковалевський – Харків). Адвокати-письменники, які представлені у Календарі, творили на переломі XIX-XX століть, у період національного відродження, і, в першу чергу, були професіоналами своєї справи, а також дієвими у громадській сфері, входили до еліти адвокатури. Такий підхід повчальний і сьогодні просто необхідний.

Віднайдені матеріали про адвокатів-письменників свідчать про те, що адвокатська корпорація завжди була багатою на талановитих особистостей. Їхня творчість розвиває і підживлює, підштовхує до пошуку задля розвитку і примноження здобутків адвокатської спільноти.

*Лідія Ізовтова,
Голова Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України, заслужений юрист України, адвокат*

Адвокати, крім своєї професійної діяльності, займалися громадською роботою, політичною, кооперативною, просвітницькою діяльністю, а обдаровані особистості ставали письменниками, поетами, митцями. Така тенденція була поширеною і у Європі, коли адвокати брали участь у літературних процесах, а то й повністю переходили з юридичної професії у літературу.

Юридичній спільноті відомі випадки переходу від адвокатської до літературної діяльності європейських класиків, зокрема, у Франції (Вольтер, Жан-Батіст Мольєр, Оноре де Бальзак), Великобританії (Чарльз Дікенс, Вальтер Скотт), Німеччині (Йоганн Вольфганг фон Гете). Однак,

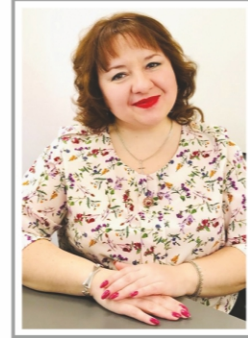

досі ми мало знаємо про українських адвокатів-письменників. Цю прогалину заповнив Центр досліджень адвокатури і права НААУ, розпочавши пошук провідних адвокатів, які своєю творчістю здійснили вагомий внесок у розвиток української літератури. Як показують факти, українські адвокати не залишали професію, а вдало поєднували адвокатську та літературну діяльність.

Надзвичайно приємно констатувати, що літературна спадщина адвокатів увійшла до скарбниці української літератури і їхні твори вивчаються у школах. Щиро бажаю сьогоднішнім колегам брати приклад з адвокатів минулих поколінь, ознайомитися з їхньою творчістю, яка може надихнути на написання власного роману, повісті чи поезії.

*Валентин Гвоздій,
Заступник Голови Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України, заслужений юрист України, адвокат,
автор ідеї Проєкту НААУ «Історія адвокатури України»*

До адвокатської професії за покликанням долучалися особистості, які були не тільки професіоналами у своїй справі, а всебічно обдарованими й талановитими людьми. Вони змогли реалізувати свій талант у літературі, музиці, мистецтві. Мабуть, найближчою творчою нивою для адвокатури було письменництво. Історичні романи, повісті та оповідання, соціально-психологічна проза, лірична поезія, пісні, гумор і сатира та, навіть, словники – ось неповний перелік жанрів, в яких залишили свій творчий слід адвокати-письменники, представлені у Календарі Національної асоціації адвокатів України на 2020 рік.

Постійно у контакті з людьми, стикаючись з їхніми життєвими ситуаціями у правовому полі, щоденно адвокатська праця давала чимало сюжетів для творчості. Відтак, адвокати-письменники **Андрій Чайковський, Лесь Мартович, Марко Черемшина** мали у своєму літературному доробку низку творів-замальовок «з судової зали».

Водночас, майстерне володіння словом, яке було вкрай необхідне у професії, дозволяло адвокату-письменнику відволіктися від поточних справ, зануритись у зображення подій минувшини чи любовних переживань своїх героїв, сюжетні лінії яких бралися з історії чи повсякденного життя. Адвокат **Осип Назарук** став відомим письменником, написавши історичну повість «Роксоляна», яка й сьогодні має багатотиражні перевидання і стала основою для сценарію телесеріалу. Адвокат **Григорій Данилевський** був автором наукових етнографічних розвідок й історичних повістей, а також став засновником художньо-промислового музею у Харкові. На історичну тематику писав і адвокат в Одесі, а також перший голова одеської «Просвіти» та видавець популярної української літератури **Михайло Комаров**.

На сторінках Календаря представлено гроно адвокатів-поетів: романтичний буковинець **Теодот Галіп**, патріотичний галичанин **Франц Коковський** і несподівано ліричний слобожанин **Микола Міхновський** який у 1900 році у Харкові обгрунтував ідею політичної незалежності України.

Адвокат-письменник і перший українець – міський голова Тернополя **Володимир Лучаковський** не тільки перетворив Тернопіль у модерне європейське місто, запровадивши у ньому електричне освітлення, каналізацію, телефонну мережу, але також активно творив і поширював українське письменство народною мовою – писав оповідання, вірші, пієси, перекладав польських і німецьких драматургів, щоб відбулися прем'єри Міцкевича і Фредра на українській театральній сцені.

Адвокати-письменники **Олександр Кониський** і **Кирило Трильовський** – видатні постаті на ниві громадської праці, засновники потужних громадських організацій на початку минулого століття – праобразу Академії Наук – Товариства імені Шевченка (О.Кониський) та спортивно-патріотичного товариства «Січ» (К.Трильовський), залишили в історії України й два відомі гімни – духовний «Боже, великий, єдиний» та марш українських січових стрільців «Гей, там на горі Січ іде!».

Важливо підкреслити, що образ адвоката і сюжети судових засідань присутні у творах найвідоміших українських письменників. Професійна адвокатська діяльність змальована у творах Івана Франка («Перехресні стежки»), Лесі Українки («Адвокат Мартіан»), Михайла Коцюбинського («Сміх»), Панаса Мирного («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»), Івана Карпенка-Карого «Хазяїн» тощо.

Представлені у Календарі зразки письменницької спадщини адвокатів мають важливе не тільки пізнавальне, а й мистецьке значення. Вони увійшли до золотого фонду української літератури, багато творів адвокатів входять до шкільних програм з української літератури.

*Ірина Василюк,
керівник Центру досліджень адвокатури і права,
проректор Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України*

Лучаковський Володимир Дмитрович

(1838 - 1903)

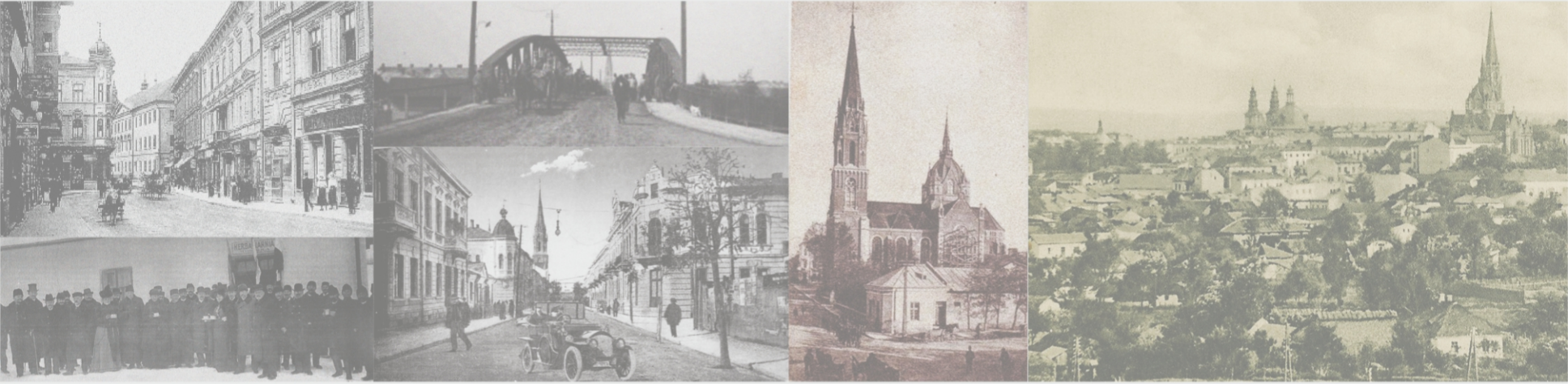
Адвокат, літератор,
перекладач, науковець
і громадський діяч

Народився на Львівщині у родині священника. Став відомим адвокатом у Тернополі. Захищав на суді відомого письменника Івана Франка. У 1896 році обраний першим українцем-бурмістром (мером) міста Тернополя.

Активна діяльність В.Лучаковського перетворила Тернопіль у модерне європейське місто: у громадських місцях та готелях з'явилося електричне освітлення, проведено міську каналізацію і телефонну мережу. Для покращення транспортного сполучення у місті збудовано міст через залізничну колію. З Тернополя була проведена залізниця до Збаража і Галича.

Під час управління мера Лучаковського у Тернополі відкрито українську гімназію, збудовано нове приміщення для Вищої реальної школи, польського товариства «Сокіл», добудовано міську лікарню, створено парк відпочинку у передмісті, який в народі назвали Лучаковським. Символом міста став встановлений на центральній вулиці великий годинник на високому залізному стовпі з тристороннім циферблатом, який увечері освітлювали ліхтарі. Годинник слугував орієнтиром для городян до весни 1944 р.

Адвокат В.Лучаковський зробив значний внесок у розвиток письменства в Галичині наприкінці XIX століття. Активно творив та поширював літературне слово народною мовою. Уперше був опублікований у 1860 році в альманасі «Зоря Галицкая». В. Лучаковський писав оповідання, поезії, п'єси. Перекладав з німецької та польської мов, зокрема драматургів А. Міцкевича («Фарис»), О. Фредра («Весілля у багачки»). Був активно задіяний в тернопільському аматорському театральному гуртку товариства «Руська Бесіда».

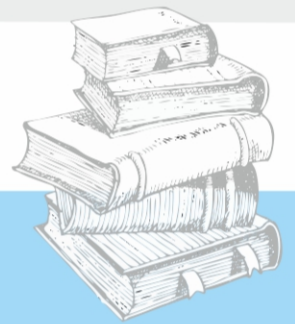

НОВОРІЧНЕ ПРИВІТАННЯ

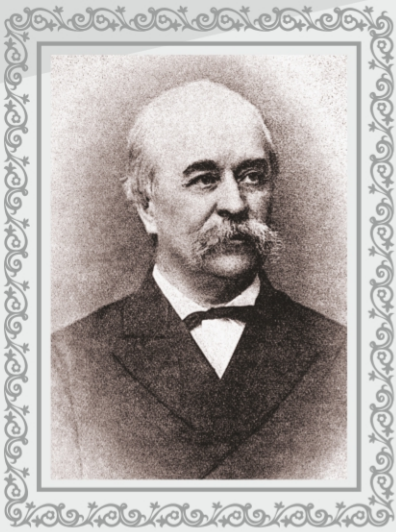
З новим роком наступила
Новая доба,
Коб она Вам подарила
Всякого добра!
Нехай она Вам приносить
Всякій добробит,
Початком най она буде
Многих, щасних літ!
Коб з тим роком молоденьким
Настав і для Вас
Вільний від журби і горя
І веселий час!
Нехай з роком, що минувся,
Щезне все лихе,
Най рік, що го днесь витаєм,
Лиш добро несе.

Лучаковський В., 1885 рік

Січень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Данилевський Григорій Петрович

(1829 – 1890)

Адвокат, письменник,
журналіст, етнограф,
історик і мандрівник

Народився на Слобожанщині (сучасна Харківська область). Походив із козацько-старшинського роду. Юридичну освіту здобув у Москві та Петербурзі. У 1850-х роках здійснив дві етнографічні експедиції в Україну. На основі зібраних матеріалів видав збірник «Слобожане».

Вийшовши у відставку, оселився на Харківщині. Здійснював археологічні розкопки. Обирався депутатом місцевого комітету з поліпшення побуту поміщицьких селян, губернським гласним, почесним мировим суддею. За дорученням уряду інспектував школи.

З 1868 року Григорій Данилевський – присяжний повірений (адвокат) Харківського судового округу. Ініціював будівництво Курсько-Харківсько-Азовської залізниці. Один із фундаторів Харківського художньо-промислового музею.

У літературній творчості обрав історичну тематику. Найвідоміші твори: «Потемкин на Дунає», «Уманская резня: Последние запорожцы», «Мирович», «На Индию при Петре I», «Княжна Тараканова», «Сожженная Москва», «Черный год».

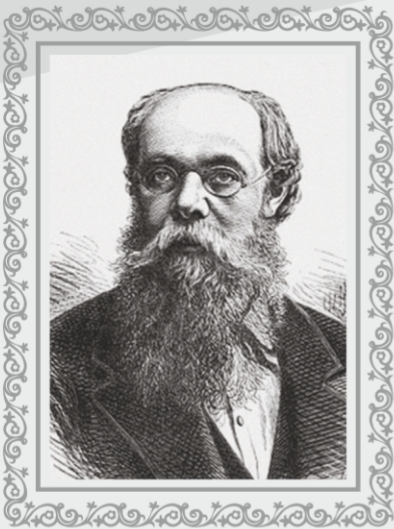
За книгу «Украинская старина» (исторические и биографические очерки) був нагороджений малою Уваровською премією.

Лютий

У 1868 році Г. Данилевський написав фантастичне оповідання «Життя через сто років», в якому описав світ у 1968 році. Письменник передбачив централізоване постачання міст водою, електрикою і теплом, трансляцію спектаклів по телефону, підземну залізницю між Англією і Францією, штучне море на місці пустелі Сахара.

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Кониський Олександр Якович

(1836 – 1900)

Адвокат, письменник,
педагог, публіцист.

Автор слів духовного
гімну українців
«Молитва за Україну»
(«Боже великий, єдиний»)

Народився на Чернігівщині. Юридичну діяльність розпочав з державної служби колезьким реєстратором спочатку в Прилуках, а потім у Кримінальній палаті у Полтаві. Адвокатську практику розпочав після реформи 1861 року.

У 60-ті рр. XIX століття О.Кониський – активний громадський діяч, член полтавської Громади, яка мала культурницьке спрямування. Будучи лібералом-народником, твердо переконаним у силі освіти й українського шкільництва на національних засадах, енергійно засновував недільні школи. Як член Петербурзького товариства грамотності, О. Кониський у своїх зверненнях до урядових установ обстоював потребу початкового навчання рідною мовою, організував поширення популярної літератури. У 1862 р. у себе на квартирі відкрив народну книгарню і став її громадським бібліотекарем.

У 1878 р. обраний членом Київської міської думи. Звернувся до міністра освіти щодо скасування Емського указу 1876 р. і відновлення прав української мови. Велику увагу звертав на законодавче закріплення принципу національної мови в судочинстві.

В умовах переслідування українства в Російській імперії реалізував ідею перенесення центру українського руху до Галичини. Став одним із засновників Товариства імені Т. Шевченка у Львові (1873 р.), а згодом ініціатором його перетворення на Наукове товариство імені Т.Шевченка (1892 р.) за зразком західноєвропейських наукових установ. На кошти, надані О.Кониським, було куплено друкарню; 10 тис. крб. заповів Товариству після своєї смерті. Також подарував заснованій ним же у 1893 р. бібліотеці НТШ усю свою цінну книгозбірню.

Професійний адвокат, О.Кониський написав чимало праць з історії звичаєвого права, теорії і практики судочинства, щодо гострих проблем статусу селянства, політичного устрою європейських держав. Багатолітній досвід правника, глибоке знання життя втілилися у літературній творчості, яка заслужила суспільне визнання та високу оцінку українських інтелектуалів. Значна частина його літературних творів містить у своїй основі юридичні сюжети, викриває негативні явища в діяльності царської адміністрації і суду, висвітлює діяльність тогочасної адвокатури: «Суддя Гарбуз», «Грішники», «Антін Калина», «Стельмахи», «Народна педагогія», «Сікутор», «Баба Явдоха», «Хвора душа» та інші. Адвокату-письменнику належить цикл «оповідань з кримінальної хроніки»: «Каторжний», «Тюрма за волю», «Драма в тюрмі», «Чи злочинець, чи ненужний», «Конокрад Іван Дранка». Також відома його казка-пародія на царський суд «Собача правда».

Боже Великий, Єдиний

Слова Олександра Кониського, музика Миколи Лисенка, редакція Олександра Кошиця та хору "Томас" з м.Манчестер (Великобританія)

Провано

Березень

Боже великий, єдиний!
Нам Україну храни!
Волі і світу промінням
Ти її осіни!

Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти!
В чистій любові до краю
Ти нас, Боже, зрости!

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни!
Всі Свої ласки, щедроти
Ти на люд наш зверни!

Дай йому волю!
дай йому долю!
Дай доброго світа!
Щастя дай, Боже, народу
І многая, многая літа!

«Все життя Кониського
нероздільно сполучено було
з життям України. Я не знав
життям Батьківщини,
страждала її горем,
була щаслива з її щастя.
Можна любити Україну так як
її любив Кониський, — але більш,
як він, — любить не можна».

Лотоцький О.
«Сторінки минулого», 1932 рік

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Чайковський Андрій Якович

(1857 – 1935)
Адвокат, письменник,
громадський діяч

Народився на Самбірщині (сучасна Львівська область). Після правничих студій у Львівському університеті розпочав адвокатську практику помічником адвоката. У 1890 р. відкрив власну адвокатську канцелярію у місті Бережани на Тернопільщині. Першим почав добувати ведення судового процесу українською мовою. Селяни називали його «хлопським адвокатом», адже А.Чайковський близько спілкувався з простими селянами, їздив по селах, надавав безкоштовні юридичні консультації.

Активно поєднував адвокатську діяльність із просвітницькою: швидко став одним із провідних організаторів культурного, економічного та громадського життя Бережанщини. Один із співорганізаторів хорового товариства «Бережанський Боян», сприяв заснуванню читальні «Просвіти», гімнастично-пожежного товариства «Січ», відділу товариства тверезості «Відродження». Став ініціатором створення одного з перших у Галичині кредитових товариств «Надія».

Після утворення Західно-Української Народної Республіки, протягом 1918 – 1919 рр. А. Чайковський був повітовим комісаром Самбірського повіту. У 1920 р. очолив Коломийський округ Союзу Українських Адвокатів.

Талановитий письменник А.Чайковський є відомим автором історичних повістей на козацьку тематику. Його твори, написані у романтичному стилі, мали потужний вплив на молодь і піднесення національної свідомості. Найбільш популярними стали: історична пригодницька повість «За сестрою», роман «Сагайдачний», «Козацька помста», «На уходах», «До слави», «Полковник Михайло Кричевський» та інші.

Водночас, письменник-адвокат написав низку літературних творів так би мовити «з судової зали»: оповідання «Ні разу не вдарив», «Хто винен?», «За віхоть сина», «Жаль ваги не має», «Обережно з вогнем», «Краще смерть, як неволя», що увійшли до збірок «Оповідання» (1904 р., 1920 р.).

«Нам не вільно забувати, що у висококультурних народів, наприклад, у французів, стан адвокатський вважається мозком нації. Це зовсім зрозуміле. Наше знання мусить нераз виходити таке всестороннє, а нашому братови найлегше приходить на всіх царинах життя вміти себе пристосувати. Хто з нас не був не раз в такому положенні, що мусів познайомитися з машиною, з урядженням фабрики, з приписами залізничними, з деякими розділами медицини, хемії і т. д. Вправді в нашім громадянстві перед війною не раз давались чути голоси невдоволення на це, що, мовляв, кермо народнього життя взяли в свої руки адвокати, то однак ніде правди діти, що адвокати надавались до того найкраще. Це приходить легко вяснити. Адвокат вже від початку своєї кандидатури мусить навчитися в першу чергу вміти знайти в законі те, що йому в даний мент є потрібне. Ніхто не може вивчити всього на пам'ять, так, щоб і в ночі показав пальцем дотичний параграф. Але уся штука у тому, щоб потрібний припис в законі вміти знайти та його для себе використати. До того потрібна особлива гімнастика ума в логічній комбінації. Для того адвокатський фах надається до всього, де треба знайти припис закону і логічно його скомбінувати. І тому, коли у нас обставини змінилися, і ми потребували нових сил, то находили тих працівників по найбільшій часті між адвокатами. І тому адвокатський стан у нас, так як є у Франції, повинен вважатися мозком народу.»

Квітень

«... Тому то кожний прогріх української палестри (адвокатури) кидає погане світло на всю українську націю. Особливо в теперішню пору ми, українські адвокати, живемо під строгим доглядом наших сусідів. Нехай би хто з нас прогрішився, то зараз засурмлять на весь світ ворожі нам часописи, що такий то український адвокат [...] поповнив такий то злочин. Тому то все українське громадянство, а особливо ми самі повинні берегти нашої станової честі, мов ока в голові, щоб на нас і тїнь чогось негарного, ганьблячого не падала».

Чайковський А.
Чого треба вимагати від українського адвоката // Життя і право. – Львів, березень, 1931

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Трильовський Кирило Йосипович

(1864 – 1941)

Адвокат, поет,
публіцист, видавець,
громадський та
політичний діяч,
організатор січового
та стрілецького руху
в Галичині та Буковині

Народився на Львівщині у родині греко-католицького священника. Правничу освіту здобув у Чернівцях, згодом у Львівському і Віденському університетах. У 1901 р. відкрив свою адвокатську канцелярію у Коломиї.

Депутат австрійського парламенту та Галицького сейму. Член Боевої Управи Українських Січових Стрільців, голова організаційного відділу. У 1918 році – депутат Української Національної Ради ЗУНР.

Найбільшою заслугою К.Трильовського, яка принесла йому славу «січового батька», стала організація та розвиток у Галичині січового руху. 5 травня 1900 року в селі Завалля (сучасна Івано-Франківська область) адвокат створив перший осередок товариства «Січ» – протипожежно-спортивної організації з українським військово-патріотичним вихованням. Протягом першого десятиліття XX століття мережа «Січей» охопила всю Східну Галичину і Буковину.

Талановитий літератор К.Трильовський писав у жанрі історичної прози. Загалом є автором понад 2000 публіцистичних статей та видав 80 популярних брошур. Однак знаменитим К.Трильовського зробила поезія. Частина його віршів стали народними піснями. Найвідоміші: «Гей, там на горі «Січ» іде», «Гей, Чорногора зраділа», «Про Січ славну, Запороже».

СІЧОВИЙ СПІВАНИК

ВІДЕНЬ 1921.
НАКЛАДОМ ДР. КИРИЛА ТРИЛЬОВСЬКОГО
РУКОВАНО В ДРУКАРНІ „АДРІА“.

Зураবেনь

ЗАКЛИК У ПОХІД, ДО БОЮ

15.

Кирило Трильовський

ГЕЙ, ТАМ НА ГОРІ СІЧ ІДЕ! («Марш січовий»)

Ходом

Гей, там на горі Січ іде,
Гей, малиновий стяг несе,
Гей, малиновий, наше славне товариство,
Гей, маршерує, раз, два, три.

Гей, на переді кошовий,
Він, як той орел степовий,

Гей, а позаду осавул,
Він твердий хлопець, як той мур.

Гей, а по боках четарі,
Гей, то сторожі огневі,

Гей, отамане, батьку наш!
Гей, веди, батьку, вперед нас!

Гей, не залє нас вражий вал,
Гей, бо з нас кожен радикал.

Гей, молод хлопче, позір май,
Гей, та до Січи приставай.

Гей, наша Січ дорога,
Гей, як та мати, всім одна.

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

*Рефрен, повторюється після кожної строфи.

Черемшина
Марко

(Іван Юрійович
Семанюк)

(1874 – 1927)

Адвокат, письменник
і громадський діяч

Народився на Станиславівщині (сучасна Івано-Франківська область) у селянській родині. Вищу освіту здобув на правничому факультеті Віденського університету. У Відні Іван Семанюк був активним членом товариства «Січ», деякий час його очолював, заснував робітниче товариство «Поступ». У 1897 році організував великий мітинг у Відні, спрямований проти свавілля, яке чинила влада в Галичині.

У 1906 р. Іван Семанюк отримав диплом доктора права, працював адвокатським помічником у селі Делятин. З 1912 року відкрив адвокатську контору в місті Снятин. Як адвокат захищав інтереси селян, був активним на громадській ниві.

Повноцінну літературну творчість розпочав з 1899 року, коли, за порадою Івана Франка, опублікував у «Літературно-науковому вістнику» реалістичні новели. У 1901 році вийшла у світ його перша збірка соціально-психологічних новел «Карби». Вона засвідчила, що в українській літературі з'явився неординарний митець із власним оригінальним і впізнаним творчим стилем.

Марко Черемшина помер раптово на могилі батька у 1927 році. У 1949 році в Снятині у приміщенні будинку, де жив адвокат і розташовувалася його адвокатська канцелярія, відкрито літературно-меморіальний музей.

Червень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

«Літній вечір спускався сивим соколом
додолу, прохолоджував зрошених потом
бадіків, приголомшував співи захриплих
пастухів, зацитував крикливі ліси,
клонив до землі трави і повагом накривав
крильми село, гей мале гніздечко.
Верхами качався зверху глухий шум, як
сумна одностайна мужицька співанка,
притулювався до журкоту потоків, і
стелився на Черемошевій срібній постелі.
Червона луна горіла на окрайках неба і
припалювала крильця зірницям, що
пустували і забагали гратися з нею кидки.
Запашний легенький подув ночі повівав
від хати до хати і крадьки гасив
мужицькі каганці».

Марко Черемшина
«Грушка», 1901 рік

Мартович
Лесь

(Олекса
Семенович
Мартович)

(1871 – 1916)

Адвокат, письменник,
громадський діяч

Народився на Станиславівщині (сучасна Івано-Франківська область) у родині сільського писаря. Юридичну освіту здобув у Чернівецькому і Львівському університетах, отримав право працювати помічником адвоката. Працював у Львові, Дрогобичі, Городку і Стрию. Починаючи з 1905 року, важко хворів. Ступінь доктора права здобув навесні 1914 року.

Писати оповідання Лесь Мартович почав ще в гімназійному віці. У 1900 році вийшла перша збірка оповідань «Нечитальник». У Львові були написані й наступні збірки «Хитрий Панько» (1903) та «Стрибожий дарунок» (1905). Герої творів письменника – селяни Галичини, його односельці, яких змальовував із великою любов'ю. Виразна риса стилю Леся Мартовича – поєднання трагічного з комічним, гумор, який часто переходить у сатиру. Особливо вдало зображені образи селян у жартівливій повісті «Забобон» (1911). Усього письменник-адвокат Лесь Мартович написав 27 оповідань. Розмовляли його герої покутською говіркою української мови.

«— Найстарша рада над усіма урядами є в Відні, та й ми туди посилаєм послів. Якби ми там вислали самих злодіїв, то наколи би до нашої комори злодій підкопався, ми би мусили частувати злодія смаженою солониною та й поставити око горівки, відтак відвезти йому крадене добро своїм возом, щоби злодій не подвигався.

Але ми там посилаємо панів, та й тому панам гаразд ведеться, а нам кривда. Та коли би ми післали мужицьких радних, вийшло би право для всіх рівне.

Люди загомоніли, бо це їм дуже припало до серця. Бесідник подождав, аж трохи гомін унявся, і говорив далі:

— Браття,— каже,— зачекайте, я зараз іскінчу, лишіще скажу я слово до того, хто бере гроші за голос, та й до того, хто боїться з нами голосувати: «Ти, брате, возьми гроші за голос, та й здається тобі, що трохи запоможешся. Але ти вибрав послом пана, твого найлютішого ворога. Пан скине щотяжчий податок зі своїх плечей та поставить на твої. Та й зрабують у тебе порося, в сусіда корову, в брата кожух, а в сестри ялівку. Відоб'ють собі на тобі, на твоїй громаді, ще й твою громаду і твій край зрабують. Маєш чистий рахунок».

Лесь Мартович «Смертельна справа», 1907 рік

Листопад

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Міхновський Микола Іванович

(1873 – 1924)
Адвокат, публіцист і
письменник

Народився на Полтавщині у родині священника. Навчався на юридичному факультеті Київського університету. Займався адвокатською практикою: спочатку в Києві, з 1899 р. – у Харкові.

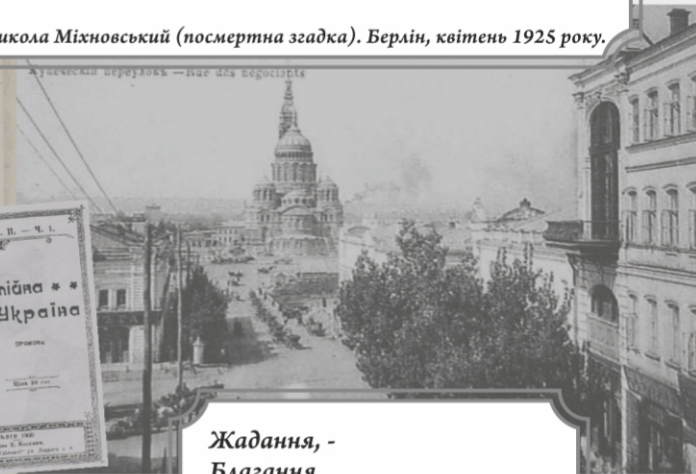
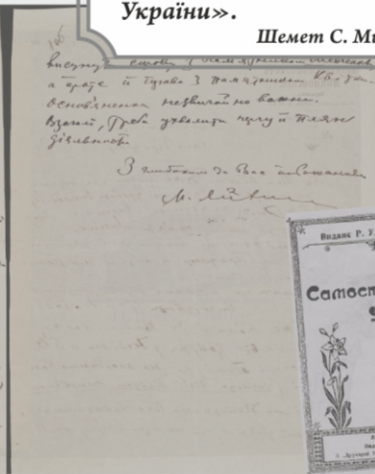
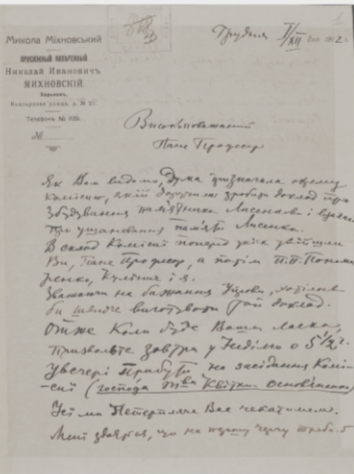
Належав до таємної політичної організації «Братство тарасівців», написав її програму – «Кредо молодого українця». Автор брошури «Самостійна Україна», де обґрунтував ідею політичної самостійності України. Наприкінці 1901 р. – на початку 1902 р. створив Українську народну партію, що проголосила своєю головною метою боротьбу за незалежність України. Засновник часописів «Самостійна Україна», «Хлібороб», «Запоріжжя», «Слобожанщина», «Сніп». Окрім публіцистичної та політологічної спадщини, залишив слід в українській літературі як автор ліричної поезії.

«Це було велике серце. В ньому палав такий вогонь любові до України, що в іншій країні... він запалив би мільйони сердець бажанням патріотичного подвигу... Найбільшою його заслугою було надання великого творчого розмаху українським національним почуттям. Малесеньку любов до пісень, вишивок... він розпалив у полум'я любові до великої, вільної, самостійної України».

Шемет С. Микола Міхновський (посмертна згадка). Берлін, квітень 1925 року.

Харків. — Kharkov. № 74.
Героївська ворота.—Porta Gloria-off.

Серпень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Жадання, -
Благання
Великої волі
Несуться по полі
У небо злітають
Либонь промовляють:
«Росте рятування!»
Навкруги
Вороги
В'ють залізні ґрати,
Бо зачули вони:
Десть вітрець повіва,
Інший стяг підніма;
Десть ревуть пороги....

Мій краю,
Скликаю
До гурту завзятих
Паланням обнятих
За кращу долю,
За рівність та волю
У рідному краю,
Єднайтесь,
Збирайтесь
В освіті і вільні...
Не будуть даремні
Ті сили святі,
Що родились у млі.
До гурту! Єднайтесь!

Міхновський М.
Лірика. – Київ, 1912.

Galín Теодот Мелетійович

(1873 – 1943)

Адвокат, письменник,
політичний і
громадський діяч

Народився на Буковині. Після закінчення юридичного факультету Чернівецького університету відкрив свою адвокатську канцелярію. Активно включився у політичне і національно-культурне життя краю. Став одним з авторів програми Національно-демократичної партії Буковини. У 1906 р. заснував і очолив Радикальну партію Буковини. Через рік очолив Головну раду «Союзу січей» краю і чимало зробив для поширення ідей фізичного та морального виховання молоді в національному дусі. У 1911 р. адвокат був обраний депутатом Буковинського сейму, де активно захищав інтереси українців. У 1918 р. Теодот Галіп взяв участь у Буковинському вічі у Чернівцях, став членом шкільної комісії уряду ЗУНР, увійшов до складу української дипломатичної місії у Римі. У період між двома світовими війнами адвокат проживав на Закарпатті, написав кілька наукових праць про звичаєве право і присвятив себе літературній праці.

Талановитий літератор-адвокат Теодот Галіп опублікував кілька збірок поезій та історичних оповідань. У багатьох ліричних творах оспівана краса природи, кохання, часто нерозділене чи покинуте, нездійсненні мрії і одвічні питання долі та щастя.

В дорогу!

Не можу помиритися з судьбою,
Ще раз за щастям я піду.
Як день, так ніч я йтиму за Тобою,
Поки не знайду твого сліду.
Місця знакомі сумно привітаю,
Там путь проходила твоя;
На роздоріжжі кожного спитаю
Де ділась люба горлиця моя?
І допитаюсь до твоєї хати
Хоча б серед глухої тьми;
Коли мене ще можеш ти кохати,
Скажи – і серця мого кров прийми!

Галіп Т. Дика рожа,
1919 рік

З листа до неї

Моя любов живе, живе сама собою,
Не знаючи, чи ми ще зійдемо з тобою.
Моя любов взаємності не просить,
Вона розлуку твердо переносить.
Та знай одне, як на шляху загину,
Що я тебе любив, тебе єдину.

Галіп Т.

Вересень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Назарук Осип Тадейович

(1883 – 1940)

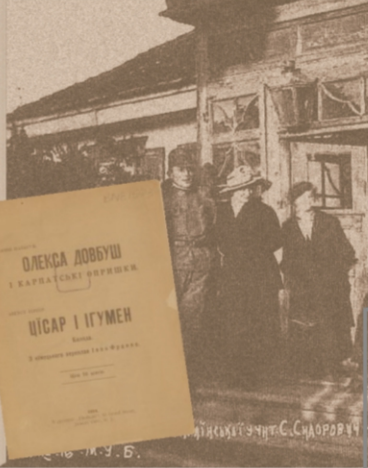
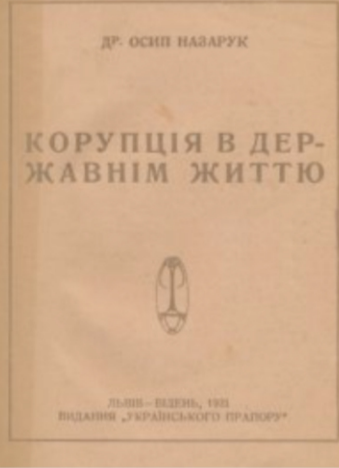
Адвокат, письменник,
публіцист, громадсько-
політичний діяч

пис УГА «Стрелець». Разом з урядом ЗУНР емігрував до Відня, невдовзі переїхав до Канади, згодом – до США. У 1928 р. повернувся до Львова, вів адвокатську практику. Був членом управи Союзу українських адвокатів. Наприкінці 1938 р. О. Назарук відкрив у Львові свою власну адвокатську канцелярію.

Осип Назарук став відомим письменником у жанрі історичної белетристики. У 1918 р. вийшла його перша історична повість «Ярослав Осмомисл», яку Товариство «Просвіта» відзначило премією. У 1930 р. побачила світ історична повість «Роксоляна. Жінка халіфа й падишаха Сулеймана Великого, завойовника і законодавця», яка принесла письменнику заслужену славу.

Народився у місті Бучач на Тернопільщині у родині ремісника. Правничу освіту здобув у Віденському та Львівському університетах. Після завершення навчання О. Назарук проходив адвокатську практику в місті Монастириська на Тернопільщині у Анзельма Мозлера. У Відні в грудні 1911 р. здобув ступінь доктора цивільного та церковного права. З червня 1912 р. проходив дворічну практику в місті Сколе на Львівщині в адвокатській канцелярії Євгена Петрушевича.

З початком Першої світової війни в серпні 1914 р. О. Назарук був заарештований і відправлений до табору у Талергофі. Після звільнення вступив до лав Союзу визволення України. З 1915 р. очолював «пресову квартиру» Легіону Українських січових стрільців, заснував відділи українського війська УСС по всій Наддніпрянській Україні, очолював січових стрільців у Проскуріві (Хмельницький). У період Української революції 1917 – 1921 рр. керував Головним управлінням преси та пропаганди в уряді Української Народної Республіки, був головою управи Пресового бюро при Начальній Команді Української Галицької армії, редагував часопис УГА «Стрелець».

«... Він ще не зустрівав у своїм житті жінки, котра більше пригадувала б йому матір, ніж ся невольниця. Вже був певний, що вона й тільки вона потрапить виступати супроти нього так само лагідно й так само твердо, як його мати, котра одинока говорила йому одверто правду в очі, коли стрілив якогось бика без пороху.»...

Жовтень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

«... — Скажи мені, Ель Хуррем, що ти робила б, якби сповнилося твоє бажання і твоєї волі підлягала би вся моя земля від тихого Дунаю до Базри і Багдада, до кам'яних могил фараонів і до найдавніших стійок моїх військ у пустинях...
— Я будувала б, багато будувала б!
— Що ж ти будувала б? — запитав з тим більшим зацікавленням, що досі ні одна з його жінок не висказала подібного бажання.
Відповіла поважно, але так приязно, якби вже просила його дати фонди на ті будови:
— Наперед збудувала б я велику імарет. Бо не могу думати про те, як убогі ходять голодні й не мають ні чим, ні де заспокоїти голоду свого.
Став здивований. Вона виростала в його очах на дійсну султанку.
— А потому? — запитав.
— Потому казала б я збудувати велику дарешіюфу.
— Дуже гарно, Ель Хуррем! А потому?
— А потому каравансерай для подорожніх і чужинців...
Останнє слово виповіла майже нечутно. Але тим краще увійшло воно в душу великого султана. Був захоплений.
— Ти маєш не тільки великий розум, але й дуже добре серце, що не забуваєш людей з країни, з котрої походив. І що ж ти будувала б далі? Султанська скарбниця ще тим не дуже була б порушена, — додав з веселістю в очах.
— Дальше збудувала б я великий гамам, бо не могу дивитися на бруд людей.
— Ти маєш всесторонньо гарну душу, моя дорога, — сказав Сулейман. — Будуй дальше! Тобі варто віддати скарбницю, бо думаєш про обов'язки султана.
— І ще збудувала б я багато мекбетів...
— Гарно! Що ще?
— І ще дуже велику кітабхане...
— Чудово! Того я сподівався по тобі... А скажи, на котру з тих річей ужила б ти найбільше грошей? Подумала і відповіла:
— Про се я ще не говорила.
— Так? — запитав, зацікавлений. — Отож на що? Думаєш, що вона заговорить тепер про новий, величавий мечет. Але по хвилі змиркував, що вона як християнка не скаже цього. Вона мовчала. Подивився в його палкі очі і сказала повагом, помалу:
— Найбільше грошей ужила б я для найбільш нещасливих людей.
— Слушно. Але хто вони?
— Се ті, що повинні жити в тімархане...
Молодий Сулейман притиснув її ніжно до себе і йшов мов осліплений, бо пожар мав в очах. Осліплений був не білим квітом у ясминовій алеї і не срібним світлом місяця, що заливав увесь парк, а мріями молодого Місафір»...

Коківський Франц Михайлович

(1885 – 1940)

Адвокат, письменник,
драматург, етнограф та
перекладач, громадський
діяч

Попри насичену професійну та громадську діяльність Ф. Коківський залишив вагомий слід на письменницькій ниві. Мотивами його творчості стали горе і злидні народу, національно-визвольна боротьба, особисті ліричні переживання та хвилини щоденного життя.

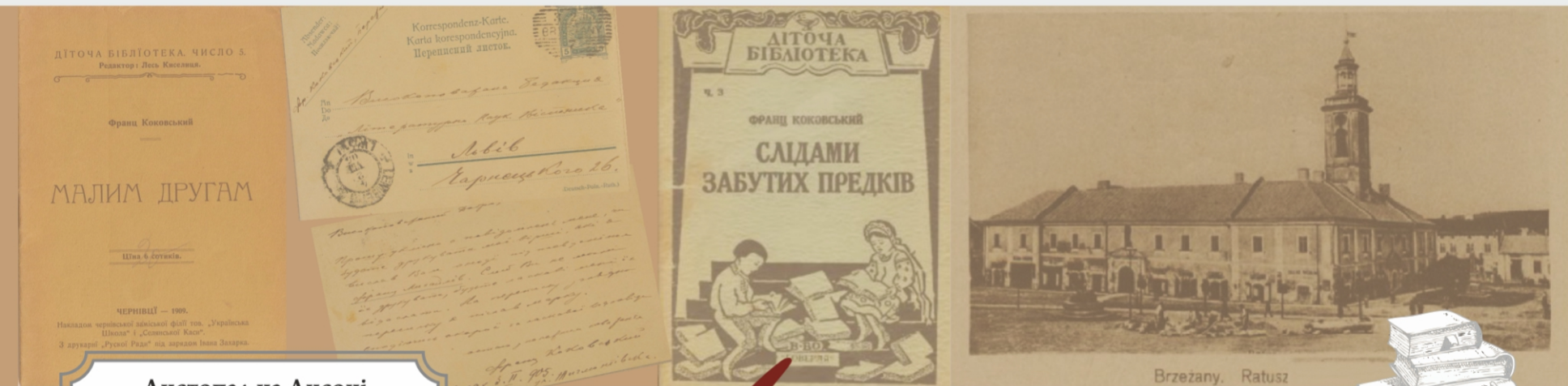
Вночі з 23 на 24 грудня 1939 р. Франца Коківського та його сина Степана радянська влада заарештувала й ув'язнила в Тернопільській тюрмі. Був засуджений до 8 років ув'язнення. Помер у цій же в'язниці.

Народився у місті Бережани на Тернопільщині. Правничу спеціальність здобув в університетах Граца (Австрія), Чернівців і Львова.

З 1912 р. оселився у містечку Козова і розпочав правничу практику. В період існування ЗУНР був призначений міським комісаром. У 1921 р. осередком професійної діяльності стали Бережани, де Ф. Коківський працював адвокатом. У 1925–1928 рр. Ф. Коківський – повітовий суддя у м. Підгайці. У 1928 р. його переведено на посаду окружного судді в м. Сянок на Лемківщині (сучасна Республіка Польща). Ф. Коківський став єдиним суддею-українцем на посаді такого рівня у Польщі.

На Лемківщині Ф. Коківський проявив себе як активний громадський діяч. Долучився до організації осередку товариства «Просвіта», «Рідної школи», «Сільського господаря», започаткував тут культурне товариство «Лемківщина» та музей Лемківщини в Сяноку в 1930 р.

У 1934 р. Ф. Коківський повернувся до Бережан через усунення його з посади судді польською владою і продовжив адвокатську діяльність. Став одним із співorganizаторів музею адвоката та письменника Андрія Чайковського у Бережанах.

Листопад

Листопад на Лисоні
Листопад... Квіти вже відцвіли,
де бій колись ішов завзятий,
а часом тільки крук крилатий
злетить над тихій могили...
І часом місяць ще освітить
розгорнену дощами яму:
в ній людський череп щурить зуби
і тихо шепче: «Мамо, мамо!».

Коківський Ф., 1937 рік

Крути
Нещасна Ти, прескорбна Мати,
блаженна, Страднице свята,
що слала діти по світах
за кривди других воювати
і нести мечь усім катам.

Де не лилася кров гаряча,
куди річками не пила
юнацька кров, палка, добряча?...

А як прийшлося стати враз,
щоб боронити Матірню Волю,
триста героїв стануло Вас:
лиш триста хлопців – квітів у полі
у бій нерівний за честь, за долю!...

Коківський Ф., 1938 рік

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Комаров Михайло Федорович

(1844 – 1913)

Адвокат, письменник,
етнограф, бібліограф,
мовознавець і перекладач

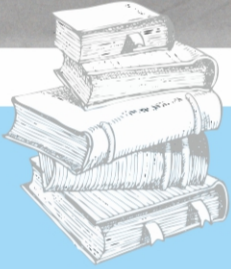
Народився на Катеринославщині (сучасна Дніпропетровська область) у родині службовця. Навчався на юридичному факультеті Харківського університету. Працював адвокатом у Києві, Острогжську на Вороніжчині, а з 1883 року – нотаріусом в Умані та Одесі. Зі студентських років захоплювався збиранням українського фольклору. У 1893 – 1898 рр. у Львові був надрукований укладений М. Комаровим «Словарь російсько-український» у 4-х частинах. Друкувався у наддніпрянських і галицьких часописах. Переклав українською мовою твори Миколи Гоголя, Михайла Костомарова, Льва Толстого, Володимира Короленка.

Після 1905 р. М. Комаров був одним з ініціаторів створення і першим головою товариства «Просвіта» в Одесі. Відомий як автор і видавець популярної української літератури.

З початку 1890-х років Михайло Федорович почав друкувати власні твори історичного змісту та просвітницького характеру: «Антін Головатий, запорозький депутат і кобзарь», «Запорожець Костянтин Вира», «Оповідання про Антона Головатого та про початок Чорноморського козацького війська», «Оповідання про Богдана Хмельницького. Як він визволив Україну від неволи польської», «Запорозькі вольності». Його твори ілюстрував талановитий

український художник Амвросій Ждаха.

Михайло Комаров спілкувався з багатьма видатними українськими культурними діячами: Іваном Франком, Лесею Українкою, Михайлом Коцюбинським, Дмитром Яворницьким, Михайлом Грушевським, Дмитром Дорошенком. Своєю подвижницькою працею сприяв культурно-національному єднанню України.

Грудень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

«З болем болющим мушу і на цей раз, як і давніше, наперед визначити, що правне, чи, вірніше, безправне становище України не змінилось: відомий усім наказ 1876 року і досі не скасований, і досі він тяжким тягарем душить наше слово, наше письменство, а разом і все культурне життя України. Не дивно ж, що воно сковане на Україні геть далеко більш, ніж деінде в Росії, бо, окрім спільних усім тяжких умов громадського життя, наша бідолозна Україна мусить ще відчувати тяжку образу і кривду, яку заподіяла нам заборона нашого рідного слова... Скрізь, на всьому просторі землі української повстає боротьба з тими утисками і з кожним роком вона зростає все більше і, певно, настане час, коли правда переважить кривду».

Михайло Комаров, 1903 рік

2021

Січень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Лютий

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Березень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Квітень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Травень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Червень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Липень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Серпень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Вересень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Жовтень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Листопад

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Грудень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		